

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Селекція і насінництво польових культур»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Спеціальність 201 – Агрономія, Освітньо-професійна програма Агрономія
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова навчальна дисципліна
Курс, семестр	Курс – 2, семестр – 3.
Трудомісткість	Загальна кількість годин -165, Кількість кредитів – 5,5
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології Кафедра селекції, насінництва і генетики
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> Білявська Людмила Григорівна доктор с.-г. наук, професор <i>Контакти:</i> ауд. 1 (навчальний корпус №1) <i>e-mail:</i> Ljudmyla.biliavska@pdau.edu.ua <i>тел.</i> 050-9481757 https://www.pdau.edu.ua/people/bilyavska-lyudmyla-grygorivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів вищої освіти знання, вміння та практичні навички з наукової селекції та насінництва сортів і гетерозисних гібридів польових культур. Навчити здобувачів вищої освіти сучасним методам створення, добору, оцінювання селекційного матеріалу, технологіям селекційного процесу і методам сортового контролю.
Компетентності	ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ФК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

	<p>ФК2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.</p> <p>ФК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.</p> <p>ФК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.</p>								
<p>Результати навчання</p>	<p>ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.</p> <p>ПРН12. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.</p>								
<p>Методи навчання</p>	<p>словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда. наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження. практичні методи: лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою, конспектування, тезування, розрахункові роботи. самостійна робота без контролю викладача: завдання самостійної роботи.</p>								
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Селекція рослин і основні напрями її розвитку. Тема 2. Вчення про сорт і вихідний матеріал для селекції рослин. Тема 3. Методи створення вихідного матеріалу. Тема 4. Методи добору і оцінювання селекційного матеріалу. Тема 5. Організація і техніка селекційного процесу. Тема 6. Організаційні основи насінництва. Тема 7. Системи насінництва польових культур. Тема 8. Технологія вирощування та післязбиральна обробка насіння. Тема 9. Сортовий і насінневий контроль у насінництві польових культур.</p>								
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<table border="1"> <tr> <td colspan="2" data-bbox="531 1503 1477 1603" style="text-align: center;">Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти денної форми навчання</td> </tr> <tr> <td data-bbox="531 1603 619 1675" style="text-align: center;">Бали</td> <td data-bbox="619 1603 1477 1675" style="text-align: center;"><i>Критерії оцінювання виконання лабораторних робіт</i></td> </tr> <tr> <td data-bbox="531 1675 619 1977" style="text-align: center;">1</td> <td data-bbox="619 1675 1477 1977">якщо лабораторне завдання виконано й оформлено з незначними порушеннями методичних вимог і здобувач вищої освіти допускає помилки щодо розуміння суті теми, що можуть спотворювати суть питань, не вміє обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час захисту роботи, допускає помилки у застосуванні термінології;</td> </tr> <tr> <td data-bbox="531 1977 619 2051" style="text-align: center;">2</td> <td data-bbox="619 1977 1477 2051">якщо лабораторне завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог й здобувач вищої освіти виявляє знання</td> </tr> </table>	Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти денної форми навчання		Бали	<i>Критерії оцінювання виконання лабораторних робіт</i>	1	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено з незначними порушеннями методичних вимог і здобувач вищої освіти допускає помилки щодо розуміння суті теми, що можуть спотворювати суть питань, не вміє обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час захисту роботи, допускає помилки у застосуванні термінології;	2	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог й здобувач вищої освіти виявляє знання
Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти денної форми навчання									
Бали	<i>Критерії оцінювання виконання лабораторних робіт</i>								
1	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено з незначними порушеннями методичних вимог і здобувач вищої освіти допускає помилки щодо розуміння суті теми, що можуть спотворювати суть питань, не вміє обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час захисту роботи, допускає помилки у застосуванні термінології;								
2	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог й здобувач вищої освіти виявляє знання								

		і розуміння суті теми, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями з допомогою викладача, а також мають місце помилки і неточності у застосуванні термінології;
	3	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог і здобувач вищої освіти розуміє суть теми, ґрунтовно і послідовно викладає засвоєний навчальний матеріал, демонструє належне оволодіння змістом і навичками, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх, застосовуючи
	4	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог і здобувач вищої освіти розуміє суть теми, ґрунтовно і послідовно викладає засвоєний навчальний матеріал, демонструє повне оволодіння змістом і навичками, критично осмислює питання, застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх, застосовуючи термінологію, що відповідає темі;
<i>Критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи</i>		
	1	Наявна стисла відповідь, що розкриває основні питання теми, наведена застаріла інформація. Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено досить низький рівень теоретичних знань.
	2	У відповіді не повно розкрито питання, використовується застаріла інформація та матеріал подається без критичної оцінки, не виділені проблемні питання. Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено задовільний рівень теоретичних знань.
	3	У відповіді повно розкрито питання, використовується неточна інформація та матеріал подається без критичної оцінки, не виділені проблемні питання. Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено доволі високий теоретичних знань.
	4	Наявна розгорнута відповідь. Матеріал подано з виділеннями і систематизацією головного, розкриттям суті та критичною оцінкою висвітлення питання у науковій та навчальній літературі. Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено всебічні, систематичні, глибокі знання матеріалу.
<i>Критерії оцінювання відповідей на екзамені</i>		
	1-5	Надана стисла відповідь, що частково розкриває основні питання екзаменаційного білета (або надана відповідь лише на 1 питання із 3-х). Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено досить низький рівень теоретичних знань.

	6-10	Надана неповна відповідь, що не в повній мір розкриває основні питання екзаменаційного білета (або надана відповідь лише на 2 питання із 3-х). Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено задовільний рівень теоретичних знань.
	11-15	У відповіді досить повно розкрито з незначними неточностями усі 3 питання екзаменаційного білета. Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено достатній рівень теоретичних знань.
	16-20	Наявна розгорнута відповідь на усі 3 питання екзаменаційного білета. Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено всебічні, систематичні, глибокі знання матеріалу.
Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти заочної форми навчання		
	Бали	<i>Критерії оцінювання відвідування лекцій</i>
	1	якщо студент присутній на лекції
	2	якщо студент присутній на лекції і веде конспект
	3	якщо студент присутній на лекції, веде конспект, задає питання по темі лекції і активно бере участь в обговоренні теми
	4	якщо студент присутній на лекції, веде конспект, задає питання по темі лекції і активно бере участь в обговоренні теми
	5	якщо студент присутній на лекції, веде конспект, задає питання по темі лекції, активно бере участь в обговоренні теми і дає повні відповіді на питання, що свідчить про формування компетентностей та досягнення здобувачем вищої освіти програмних результатів у ході вивчення навчальної дисципліни і програмних результатів.
<i>Критерії оцінювання виконання лабораторних робіт</i>		
	1	якщо студент був присутній на занятті, виконував лабораторне завдання, але не оформив його
	2	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено з незначними порушеннями методичних вимог і здобувач вищої освіти допускає помилки щодо розуміння суті теми, що можуть спотворювати суть питань, не вміє обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час захисту роботи, допускає помилки у застосуванні термінології;
	3	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог й здобувач вищої освіти виявляє знання

	і розуміння суті теми, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями з допомогою викладача, а також мають місце помилки і неточності у застосуванні термінології;
4	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог і здобувач вищої освіти розуміє суть теми, ґрунтовно і послідовно викладає засвоєний навчальний матеріал, демонструє належне оволодіння змістом і навичками, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх, застосовуючи
5	якщо лабораторне завдання виконано й оформлено, згідно методичних вимог і здобувач вищої освіти розуміє суть теми, ґрунтовно і послідовно викладає засвоєний навчальний матеріал, демонструє повне оволодіння змістом і навичками, критично осмислює питання, застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх, застосовуючи термінологію, що відповідає темі
Критерії оцінювання виконання контрольної роботи	
5	Робота виконана з суттєвими помилками (надано менше 30% інформації від загальної)
10	Робота виконана з суттєвими помилками (надано більше 30% інформації від загальної)
15	Робота виконана на достатньому рівні. Здобувачем надана неповна відповідь (надано 60% інформації від загальної)
20	Робота виконана вище середнього рівня. Здобувачем надана достатньо повна відповідь (надано 75% інформації від загальної), є незначні неточності. 75% інформації від загальної), є незначні неточності.
25	Робота виконана на достатньому рівні (надано 90% інформації в незначні неточності
30	Робота виконана на високому рівні, розриті усі питання.
Критерії оцінювання відповідей на екзамені	
5	Надана стисла відповідь, що частково розкриває основні питання екзаменаційного білета (або надана відповідь лише на 1 питання із 3-х). Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено досить низький рівень теоретичних знань.
10	Надана неповна відповідь, що не в повній мірі розкриває основні питання екзаменаційного білета (або надана відповідь лише на 2 питання із 3-х). Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено задовільний рівень теоретичних знань.
15	У відповіді досить повно розкрито з незначними неточностями усі 3 питання екзаменаційного білета. Під час

		співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено достатній рівень теоретичних знань.
	20	Нааявна розгорнута відповідь на усі 3 питання екзаменаційного білета. Під час співбесіди із здобувачем вищої освіти проявлено всебічні, систематичні, глибокі знання матеріалу.
Політика навчальної дисципліни	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись «Кодексу академічної доброчесності» та «Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державного аграрного університету».</p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - покликання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. 	
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Перелік базових дисциплін, що передують вивченню: «Генетика».	
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	Презентації, відеоролики.	
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Молоцький М. Я., Васильківський С. П., Князюк В. І., Власенко В. А. «Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин». Київ, «Вища освіта». 2006. 463 с. 2. Молоцький М. Я., Васильківський С. П., Князюк В. І. «Селекція та насінництво польових культур». Практикум. Б-Ц, 2008. 192 с. 3. Зозуля О. Л., Мамалига В. С. «Селекція і насінництво польових культур». Київ: Урожай, 1993. 416 с. 4. Гаврилюк М.М. «Основи сучасного насінництва». К.: 2004.256 с. 5. Насінництво і насіннесзнавство польових культур / за ред. М. М. Гаврилюка. Харків, 2007. 216 с. 6. Макрушин М. М. Насінництво. Київ, Флора. 2011. 400 с. 	

Допоміжні

1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні на 2023 рік. <https://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin>
2. Державний реєстр суб'єктів насінництва та розсадництва на 2023 р. Київ. <https://agro.me.gov.ua/storage/app/uploads/public/5f2/d0a/bb0/5f2d0abb03e71933845769.pdf>
3. Кіндрук М. О., Соколов В. М., Вишневський А. П. Насінництво з основами насіннезнавства. Київ, Аграрна наука. 2012. 264 с.
4. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур: Навчальний посібник / за ред. С. М. Каленської. Вінниця.: ФОП Данилюк, 2011. 320 с.
5. Пам'ятка насінняру (частина VII) особливості сучасного насінництва польових культур у зв'язку з приєднанням України до схем сортової сертифікації ОЕСД (мет. реком.). Харків, 2012. 59 с.
6. Закон України «Про насіння та садивний матеріал», 2015 р.
7. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин», 2015 р.
8. ДСТУ 4138-2002 «Насіння сільськогосподарських куль. Методи визначення якості» Держспоживстандарт України, 2003.
9. Білявська Л.Г., Присяжнюк О.І. Модель ранньостиглого сорту сої. Новітні агротехнології, (електронний наук. журнал). Київ: ІБКІЦБ НААН, 2018. №6. С. 1–15. DOI:<https://doi.org/10.21498/na.6.2018.165365>. Режим доступу <http://jna.bio.gov.ua/article/view/165365>
10. Білявська Л.Г., Присяжнюк О.І. Модель дуже скоростиглого сорту сої. Наукові праці Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків. Київ: ІБКІЦБ НААН, 2018. Вип. 26. С. 120–132.
11. Білявська Л.Г., Білявський Ю.В., Шаповал О. С., Панченко С. С. Сучасний стан та перспективи насінництва сої в Лісостепу України. Вісник ПДАА. 2020. № 4. С. 45-52. doi: 10.31210/visnyk2020.04.05 <https://doi.org/10.31210/visnyk2020.04.05> (doi: 10.31210/visnyk2020.04.05)
12. Білявська Л. Г., Білявський Ю. В., Діянова А. О., Мирний М. В. Сорти сої для Степу та Лісостепу України. Вісник ПДАА. 2021. № 1. С. 135–140. doi: 10.31210/visnyk2021.01.
13. Білявська Л.Г., Білявський Ю.В. Сучасний стан насінництва жита озимого в Україні. Вісник ПДАА. 2021. № 2. С. 67–74. doi: 10.31210/visnyk2021.02.08
14. Білявська, Л.Г. Сучасні напрями та завдання в селекції сої. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2009. №2. С. 38–40.

Рік введення

Схвалено на засіданні кафедри селекції, насінництва і генетики протокол від «31» серпня 2023 року № 1